

รายงานการประชุม
คณะกรรมการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐
วันพุธที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ เวลา ๙.๓๐ น.
ณ ห้องประชุม เดช สนิทวงศ์ อาคาร ๑ ชั้น ๓
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑. อนุกรรมการผู้เข้าร่วมประชุม

๑.๑	นายปิติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒	นายสมชัย มาเสถียร รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แทน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓	นายวรชาติ ภูมิไธโร นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	อนุกรรมการ
๑.๔	นางสาวราตรี เม่นประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑.๕	นายศุภกร ภัทรวิเชียร นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงคมนาคม	อนุกรรมการ
๑.๖	นางสาวภาวิณี โกษา ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนพลังงาน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ผู้แทนกระทรวงพลังงาน	อนุกรรมการ
๑.๗	นายสมพร ยิ้มเฝือก นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๑.๘	นางนพลักษณ์ ศุภธนสินเขษม นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
๑.๙	นายนิคม ปัญญาทวีกิจไพศาล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเชี่ยวชาญ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
๑.๑๐	นายแพทย์दनัย อีวันดา รองอธิบดีกรมอนามัย ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
๑.๑๑	ศาสตราจารย์ สนิท อักษรแก้ว	อนุกรรมการ
๑.๑๒	รองศาสตราจารย์ สุทิน อยู่สุข	อนุกรรมการ

๑.๑๓	รองศาสตราจารย์ บรรณโศภิชญ์ เมฆวิชัย	อนุกรรมการ
๑.๑๔	นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรจน์	อนุกรรมการ
๑.๑๕	ศาสตราจารย์ อำนาจ วงศ์บัณฑิต	อนุกรรมการ
๑.๑๖	นายวิโรจน์ สัมฤทธิ์เปี่ยม ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑.๑๗	นายธงชัย บุญยโชติมา ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑.๑๘	นางสาวอำไพ หรคุณารักษ์ ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย	อนุกรรมการ
๑.๑๙	นางกานดา ปิยจันทร์ ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๒๐	นางชุลีพร บุญยมาลิก รักษาการที่ปรึกษานโยบายและแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
๑.๒๑	นางเสาวภา หิฎฐิระนันท์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม
๑.๒๒	นางสาวสุภัทรา เชิดชูไชย นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม

๒. อนุกรรมการผู้ไม่เข้าร่วมประชุม

๒.๑	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ติดภารกิจ
๒.๒	เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ติดภารกิจ
๒.๓	รองศาสตราจารย์ จุรี วิจิตรวาทการ	ติดภารกิจ
๒.๔	นายสันติ บุญประคับ	ติดภารกิจ
๒.๕	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณิชพงษ์ พัฒนพงษ์	ติดภารกิจ
๒.๖	ผู้แทนสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย	ติดภารกิจ

๓. ผู้เข้าร่วมประชุม

๓.๑	นางสาวลดาวัลย์ คำภา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๓.๒	นางเบญจวรรณ ศิริโพธิ์ กระทรวงพลังงาน	ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและแผนการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๓.๓	นางสาวภาวิณี โภษา	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนพลังงาน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
๓.๔	นายทงศักดิ์ วงษ์ลา	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์พลังงาน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

กระทรวงมหาดไทย

๓.๕ นายมนตรี ศักดิ์เมือง

๓.๖ นางสาววิชัยญา บำรุงชล

๓.๗ นายทชากร หอมหวล

ผู้อำนวยการสำนักผังประเทศ กรมโยธาธิการและผังเมือง

นักผังเมืองชำนาญการพิเศษ กรมโยธาธิการและผังเมือง

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

สำนักนโยบายและแผน

กระทรวงสาธารณสุข

๓.๘ นางสาวชนะจิต ปานอุ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๙ นางสาวจันทร์ทิพย์ นวไชยเสนา

๓.๙ - ๓.๑๗

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ กรมอนามัย

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

เจ้าหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา ๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางชุลีพร บุญยมาลิก) ได้แจ้งที่ประชุมว่า ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุม คณะอนุกรรมการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๐ และนำเวียนคณะอนุกรรมการฯ เพื่อรับรองรายงานการประชุมแล้ว เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๐ โดยคณะอนุกรรมการไม่มีข้อแก้ไขเพิ่มเติม จึงเรียนคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณารับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเสาวภา วิทยุธีระนันท์) ได้นำเสนอรายละเอียดคำสั่งคณะทำงานพัฒนาการจัดทำ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ที่ประธานอนุกรรมการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (นายปิติพงศ์ พิ๋งบุญ ญ อยุธยา) ได้ลงนาม เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้

๑. **องค์ประกอบ** คณะทำงานฯ มีจำนวน ๒๑ ท่าน โดยมีรองศาสตราจารย์สุทิน อยู่สุข เป็นประธาน นายสันติ บุญประคับ เป็นรองประธาน และคณะทำงาน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากกระทรวง ที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนจากภาคประชาสังคม โดยมีเจ้าหน้าที่จาก สผ. และ สศช. เป็นคณะทำงานและ เลขานุการร่วม

๒. **อำนาจหน้าที่ที่สำคัญ** ได้แก่ ๑) กำหนดประเภทของยุทธศาสตร์/แผน/แผนงานและพื้นที่ที่ควรทำการ ประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ๒) เสนอแนะกระบวนการ ขั้นตอน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน และเสนอแนะองค์กรและกลไก รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ในการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ๓) กำหนดแนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเผยแพร่หลักเกณฑ์และแนวทางการประเมิน SEA ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ ความก้าวหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเสาวภา ธิญะชีระนันท์) ได้สรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ โดยได้มีการประชุมไปแล้ว จำนวน ๔ ครั้ง - ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ และครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และมีประเด็นสรุปได้ ดังนี้

๑. คณะทำงานฯ ได้ร่วมกันพิจารณาจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ โดย (ร่าง) ข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ จะประกอบด้วย ๑) ประเภทของแผน/แผนงานและพื้นที่ที่ควรทำ SEA ๒) กระบวนการ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำ SEA ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการจัดทำ SEA คุณสมบัติของผู้ทำการศึกษา SEA หน่วยงานรับผิดชอบในการจัดทำ SEA การพิจารณาและการกำกับจัดทำ SEA แนวทางการจัดทำ SEA และฐานข้อมูล ๓) องค์กรและกลไก รวมทั้งระเบียบที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน SEA และ ๔) แนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันและการเพิ่มศักยภาพ รวมทั้งการเผยแพร่หลักเกณฑ์และแนวทางการประเมิน SEA ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. การจัดทำ (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. ... เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย ๓ หมวด ได้แก่ หมวด ๑ คณะกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ภายใต้ กพย.) หรือ คณะกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ภายใต้ สศช.) หมวด ๒ การจัดทำประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และหมวด ๓ การพิจารณารายงานและการติดตามประเมินผล

๓. การจัดทำคู่มือ SEA คณะทำงานฯ เห็นควรให้มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านวิชาการเพื่อปรับปรุงคู่มือ SEA ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ดำเนินการไว้ โดยพิจารณาจากคู่มือการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคู่มือที่ได้จากโครงการศึกษาแนวทางการจัดทำประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ที่ สศช. ดำเนินการ และคณะทำงานฯ ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการนำเรื่องการจัดตั้งคณะทำงานด้านวิชาการเพื่อปรับปรุงคู่มือ SEA เสนอต่อคณะกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อพิจารณาต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๓ การปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

ฝ่ายเลขานุการฯ (นางชุลีพร บุญยมาลิก) ได้รายงานต่อที่ประชุมว่า เนื่องจากรองเลขาธิการ สศช. (นางสาวลดาวัลย์ คำภา) ซึ่งเป็นอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์โดยตำแหน่ง ได้เกษียณอายุราชการ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ประกอบกับท่านเป็นผู้มีความความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการกำหนดนโยบายและแผน ทั้งด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน อีกทั้งยังมีองค์ความรู้ด้านการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สำนักงานฯ จึงเห็นควรปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ โดยให้นางสาวลดาวัลย์ คำภา เป็นอนุกรรมการเพิ่มเติม ซึ่งเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ สำนักงานฯ ได้นำเรียนนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบการปรับปรุงองค์ประกอบดังกล่าวและลงนามในคำสั่งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปแล้ว

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๔ การเปรียบเทียบลักษณะสมบัติระหว่าง SEA กับ Project EIA

ประธานคณะทำงานพัฒนาการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ สุทิน อยู่สุข) อธิบายความแตกต่างของ SEA และ Project EIA สรุปได้ดังนี้

ประเด็น	SEA	EIA
ระดับของการตัดสินใจ	นโยบาย แผน แผนงาน (PPPs)	โครงการ (Projects)
Nature ของงาน	ยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ แนวคิด	การก่อสร้างและการดำเนินงาน
จุดเน้นในการประเมิน	ทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์ หรือการตัดสินใจทำในสิ่งที่เหมาะสม (Doing the right things)	การตัดสินใจในระดับโครงการหรือการทำสิ่งที่ได้เลือกไว้แล้วนั้น ให้ถูกต้อง (Doing the thing right)
มุมมอง (Perspective)	มีมุมมองที่ว่า สิ่งแวดล้อมจะมีผลต่อหรือเป็นตัวกำหนดโอกาส หรือข้อจำกัดของการพัฒนาหรือไม่อย่างไร	มีมุมมองที่ว่า การพัฒนานั้นจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไรและเพียงใด
ทางเลือก	<ul style="list-style-type: none"> มีพิสัยของทางเลือกที่เป็นไปได้กว้างกว่า เน้นที่ทางเลือก ซึ่งทำให้เกิดสมดุลของพื้นที่ต่างๆ หรือภายในพื้นที่ ด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> มีพิสัยของทางเลือกในขอบเขตที่จำกัด เน้นที่ทางเลือกด้านสถานที่ การออกแบบ การก่อสร้าง และการดำเนินงาน
Scale ของการประเมิน	กว้างกว่า เป็นระดับของ Macroscopic โดยอาจเป็นระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับระหว่างประเทศ หรือระดับโลกก็ได้	แคบกว่า เป็นระดับ Microscopic โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับท้องถิ่น (Local)

ประเด็น	SEA	EIA
Scope ของการประเมิน	<ul style="list-style-type: none"> ด้านความยั่งยืน และวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม เตือนล่วงหน้าถึงการเกิดผลกระทบสะสม 	<ul style="list-style-type: none"> ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทำการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในขอบเขตที่จำกัด
Coverage Time ในการประเมิน	ยาวถึงปานกลาง	ปานกลางถึงสั้น
ข้อมูล และ/หรือสารสนเทศที่ใช้	ส่วนใหญ่เป็นข้อมูล/สารสนเทศ แบบทฤษฎีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพ (Qualitative) หรือการบรรยาย	ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ต้องทำการเก็บและรวบรวมขึ้นมาเพื่อการใช้งานโดยเฉพาะกรณีและมีลักษณะเชิงปริมาณ
แหล่งข้อมูลที่สำคัญ	รายงานต่างๆ เช่น สถานการณ์สิ่งแวดล้อมด้านต่างๆ ในพื้นที่รายปี ข้อมูลสถิติที่จัดทำไว้ในระดับประเทศ ภูมิภาค ท้องถิ่น และในภาคส่วนต่างๆ	จากการสำรวจภาคสนามการวิเคราะห์ข้อมูลจากพื้นที่รับผลกระทบหรือพื้นที่ศึกษา
วิธีการประเมิน	ไม่มีรูปแบบที่ตายตัวชัดเจน	ใช้วิธีการเชิงปริมาณและมีความจำเพาะเจาะจงมากกว่า
Benchmarks ของการประเมิน	การพัฒนาที่ยั่งยืน	กฎหมาย มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม และ Best Practice
การมีส่วนร่วมของประชาชน	โดยเปรียบเทียบแล้ว จะไม่เข้มข้นเท่ากับ EIA เพราะเป็นเรื่องที่กว้าง	มีความเข้มข้นสูง ได้รับความสนใจจากประชาชนในพื้นที่รับผลกระทบมาก
การประเมินผล ภายหลังจากการนำไปสู่การปฏิบัติแล้ว	<ul style="list-style-type: none"> เน้นในเรื่องการดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และการรักษาความยั่งยืนของ Natural framework ที่ได้กำหนดไว้ในรายงาน SEA ผลการประเมินจะนำไปสู่การปรับนโยบาย แผน หรือแผนงานใหม่ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> เน้นในเรื่องการดำเนินงานได้ตามกฎหมาย มาตรฐาน ประสิทธิภาพในการควบคุมหรือลดผลกระทบได้ตามเงื่อนไขของรายงาน EIA ผลการประเมินจะนำไปสู่การปรับมาตรการควบคุม/ลดผลกระทบ การติดตามตรวจสอบ การชดเชยความเสียหาย (หากเกิดขึ้น) เป็นต้น

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ (ร่าง) ข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

๑. ฝ่ายเลขานุการฯ (นางเสาวภา วิทยุธีระนันท์) ได้นำเสนอสาระสำคัญของ (ร่าง) ข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ที่คณะทำงานพัฒนาการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ได้ร่วมกันพิจารณาจัดทำมา โดยสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ข้อเสนอต่อการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA)

๑.๑.๑ **หลักเกณฑ์/เหตุผลในการพิจารณากำหนดประเภทของแผน/แผนงาน และพื้นที่ที่ควรดำเนินการจัดทำ SEA** ได้แก่ (๑) การจัดทำ SEA ควรดำเนินการในระดับแผน/แผนงาน ไม่ควรทำในระดับนโยบาย เนื่องจากเป็นระดับที่กว้าง และยากที่จะทำการประเมินในรายละเอียด ซึ่งจากการศึกษาการจัดทำ SEA ในต่างประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดทำ SEA ในระดับแผน/แผนงาน การจัดทำ SEA ในระดับนโยบายมีน้อยมาก ยกเว้น การทำ SEA สำหรับผังเมือง จะทำในระดับผังนโยบาย คือ ผังประเทศและผังภาค (๒) ควรพิจารณาจัดทำ SEA หากการพัฒนาโครงการในรายสาขาและพื้นที่ดังกล่าว เกิดปัญหาไม่สามารถดำเนินการได้ พบความขัดแย้งและการไม่ยอมรับของประชาชน แม้ว่าโครงการจะได้จัดทำ EIA/EHIA และได้รับอนุมัติ/อนุญาตแล้ว (๓) ควรพิจารณาจัดทำ SEA หากการพัฒนาโครงการภายใต้แผน/แผนงานนั้น เกิดผลกระทบในวงกว้าง (๔) ในระยะเริ่มแรก ไม่ควรกำหนดประเภทของแผน/แผนงานที่ควรดำเนินการจัดทำ SEA ไว้มากเกินไป โดยควรพิจารณากำหนดประเภทของแผน ตามข้อเสนอของ สปท. และข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ (๕) แผน/แผนงานที่ไม่ต้องจัดทำ SEA ได้แก่ แผน/แผนงานที่จัดทำเพื่อความมั่นคงของประเทศ และแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วนเพื่อประโยชน์สาธารณะ ตามมติคณะรัฐมนตรี

๑.๑.๒ **ประเภทของแผน/แผนงานและพื้นที่ที่ควรทำ SEA** แยกได้เป็น ๓ ประเภท ดังนี้ (๑) รายสาขา ได้แก่ แผนด้านคมนาคม แผนพัฒนาพลังงานไฟฟ้าและแผนพัฒนาปิโตรเลียม (๒) เชิงพื้นที่ ได้แก่ ผังเมือง (ผังประเทศ ผังภาค และผังจังหวัด) แผนบริหารจัดการลุ่มน้ำหรือแผนพัฒนาชายฝั่งทะเล แผนพัฒนาพื้นที่เฉพาะหรือพื้นที่พิเศษ เช่น การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เป็นต้น แผนพัฒนานิคมอุตสาหกรรม และ (๓) แผน/แผนงาน หรือโครงการขนาดใหญ่ ตามความเห็นของคณะกรรมการระดับนโยบายของหน่วยงานรัฐ

๑.๑.๓ กระบวนการ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำ SEA ประกอบด้วย

๑) ขั้นตอนการจัดทำ SEA ให้บูรณาการเข้าไปในกระบวนการจัดทำแผน/แผนงานของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งในกรณีทบทวนหรือปรับปรุงแผน/แผนงาน

๒) คุณสมบัติของผู้ทำการศึกษา ในระยะแรก เนื่องจากบุคลากรหรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้าน SEA ของประเทศไทยยังมีไม่มาก เห็นควรให้จัดทำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ สถาบันการศึกษา บริษัทที่ปรึกษาหน่วยงานของรัฐ ที่มีผลงานและประสบการณ์ด้าน SEA หรือที่เกี่ยวข้องด้านการวางแผน สำหรับในระยะถัดไป เห็นควรมีการหารือร่วมกัน ในการกำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติ/การขึ้นทะเบียนผู้ทำการศึกษา SEA รวมทั้งการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมด้าน SEA สำหรับผู้ทำการศึกษา และหน่วยงานเจ้าของแผน (ระดับบริหาร/ผู้ตรวจรายงาน)

๓) หน่วยงานรับผิดชอบจัดทำและพิจารณา SEA ได้แก่ หน่วยงานเจ้าของแผน/แผนงาน คณะกรรมการที่ปรึกษาวิชาการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ คณะกรรมการระดับนโยบาย คณะกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

๔) องค์กรและกลไกเชิงสถาบันรองรับการดำเนินงาน SEA มี ๖ ระดับ ดังนี้ (๑) คณะรัฐมนตรี หน้าที่กำหนดนโยบาย ทิศทางของ SEA และใช้ SEA เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจวางแผนพัฒนาประเทศไทย (๒) คณะกรรมการนโยบายภาพรวม หรือคณะกรรมการด้าน SEA ทำหน้าที่ให้ความเห็น ข้อเสนอ คำปรึกษา ต่อกรอบการจัดทำ SEA ในแต่ละเรื่อง (ทำหน้าที่เป็น Advisory Committee) ซึ่งกลไกในระดับที่ ๒ ได้แก่ คณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) หรือ

คณะกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ภายใต้ สศช. (๓) คณะกรรมการนโยบายเฉพาะด้าน/เฉพาะพื้นที่ (๔) หน่วยงานเจ้าของแผน/ แผนงาน ทำหน้าที่จัดทำแผน/แผนงาน (Plan/Program : PP) หรือโครงการขนาดใหญ่ และจัดทำ SEA เพื่อเสนอขอความเห็นชอบ/ขออนุมัติต่อคณะกรรมการนโยบายเฉพาะด้าน/เฉพาะพื้นที่ ตลอดจนติดตามและประเมินผล PP&SEA (๕) คณะกรรมการที่ปรึกษาวิชาการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา หรือให้ข้อคิดเห็นหรือเสนอแนะในการจัดจ้างเพื่อคัดเลือกผู้ทำการศึกษา และการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด (๖) คณะกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ทำหน้าที่กำหนดกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานเจ้าของ PP ในการดำเนินงานตามรายงาน SEA และจัดทำรายงานผลการติดตามตรวจสอบ พร้อมความเห็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยผ่านกลไกระดับที่ ๒

๕) ระเบียบที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน SEA ระยะแรก เห็นควรออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดทำ SEA เนื่องจากหน่วยงานที่ต้องทำ SEA เป็นหน่วยงานภาครัฐ จึงไม่จำเป็นต้องออกเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป ระยะต่อไป ร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมที่จะกำหนดเป็นกฎหมายเฉพาะ

๖) แนวทางการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันและเพิ่มศักยภาพ รวมทั้งเผยแพร่หลักเกณฑ์และแนวทางการประเมิน SEA ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ๑) ผู้บริหารระดับสูงของประเทศและหน่วยงานระดับกระทรวง ๒) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ SEA ของหน่วยงานต่างๆ ๓) ประชาชน/ภาคเอกชน/สื่อมวลชน และ ๔) สถาบันการศึกษา

๑.๒ (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. ... เพื่อเป็นกลไกบังคับใช้กฎหมายสำหรับการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย คำนิยาม และแบ่งรายละเอียดอีก ๓ หมวด ดังนี้ หมวด ๑ คณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ภายใต้ กพย.) หรือ คณะกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ภายใต้ สศช.) โดยมี องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ/คณะกรรมการฯ หมวด ๒ การจัดทำประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ได้แก่ ประเภทของแผน/แผนงานและพื้นที่ที่ควรทำ SEA และหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ หมวด ๓ การพิจารณาและติดตามประเมินผล ได้แก่ การพิจารณารายงาน SEA โดยคณะกรรมการระดับนโยบาย การติดตามประเมินผล โดยคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามรายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

๑.๓ ความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะทำงาน

๑.๓.๑ ในระยะแรกที่มีการออกระเบียบบังคับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำ SEA คาดว่าจะมีแผน/แผนงาน (ปีงบประมาณ ๒๕๖๒) ที่จะต้องจัดทำ SEA ประมาณ ๗ ประเภท ในเบื้องต้น ซึ่งอาจประสบปัญหาขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญ SEA จึงจำเป็นต้องเร่งเตรียมการในเรื่องนี้

๑.๓.๒ ควรเร่งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่อง SEA กับประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๓ ควรให้มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านวิชาการเพื่อปรับปรุงคู่มือ SEA ที่ สศช. ได้ดำเนินการไว้ โดยพิจารณาจากคู่มือการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ของ สม. และคู่มือที่ได้จากโครงการศึกษาแนวทางการจัดทำประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ที่ สศช. ดำเนินการ

๒. ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ ได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) ข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ดังนี้

๒.๑ การแบ่งแผน/แผนงานและพื้นที่ที่ควรทำ SEA (Content)

๒.๑.๑ หลักเกณฑ์/เหตุผลในการพิจารณากำหนดประเภทของแผน/แผนงาน และพื้นที่ที่ควรดำเนินการจัดทำ SEA

๑) ในข้อ ๑) ควรปรับปรุงถ้อยคำที่ว่า “ในระยะเริ่มแรก การจัดทำ SEA ควรดำเนินการในระดับแผน/แผนงานก่อน ยังไม่ควรทำในระดับนโยบาย...” โดยในระยะถัดไป หากหน่วยงานเจ้าของแผน/แผนงานมีความพร้อมและประสงค์จะจัดทำ SEA ในระดับนโยบาย ก็สามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ ควรกำหนดระยะเวลาของการดำเนินงานในระยะแรกให้ชัดเจน เช่น ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ เป็นต้น

๒) ในข้อ ๕) แผน/แผนงานที่ไม่ต้องจัดทำ SEA ควรเขียนคำนิยามเพิ่มเติมของคำว่า “ความมั่นคงของประเทศ” โดยกำหนดเฉพาะเรื่องความมั่นคงและการป้องกันราชอาณาจักร (Defense Security) เป็นต้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

๒.๑.๒ ประเภทของแผน/แผนงานและพื้นที่ที่ควรทำ SEA

๑) สำหรับผังเมือง เห็นควรให้ตัด “ผังประเทศ ผังภาค ผังจังหวัด” ออก เนื่องจากผังเมืองมีหลายระดับ โดยการพิจารณาว่า ผังเมืองระดับใดควรจัดทำ SEA ให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

๒) ควรพิจารณาเขียนขยายความคำว่า “โครงการขนาดใหญ่” พร้อมยกตัวอย่างโครงการสำคัญเพิ่มเติม เพื่อลดความสับสนระหว่างโครงการขนาดใหญ่ของ EIA และของ SEA และให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น นอกจากนี้ ควรเขียนอธิบายความหมายของ SEA พร้อมขอบเขตการดำเนินงาน (Scope) เพิ่มเติม เพื่อให้ประกอบการอธิบายเรื่อง SEA ให้เห็นภาพได้ง่ายขึ้น

๒.๒ กระบวนการในการจัดทำ SEA (Process of Development)

๒.๒.๑ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง สอบถามเพิ่มเติมใน ๓ ประเด็น ๑) การจัดทำรายงาน SEA (SEA Report) ต้องทำแยกเล่มหรือไม่ ๒) ขั้นตอนการจัดทำผังเมืองในช่วงที่ได้ทางเลือกแล้ว (ร่างผังแนวความคิด – Alternative) ต้องนำเข้าสู่คณะกรรมการระดับนโยบายเพื่อพิจารณาก่อนดำเนินการในรายละเอียดต่อไปหรือไม่ ซึ่งสำหรับคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานนั้น อาจใช้เวลานานถึง ๒-๓ เดือน และ ๓) เมื่อคณะกรรมการนโยบายฯ พิจารณาแล้ว ส่งให้คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบหรือเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นว่า ควรมีการหารือเพิ่มเติมแนวทางที่จะนำ SEA ไปบูรณาการการจัดทำผังเมืองให้เกิดความยั่งยืนและไม่ให้เป็นอุปสรรคในการทำงานในเวลาที่กำหนดได้อย่างไร

๒.๒.๒ ที่ประชุม เห็นว่า ควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนในเบื้องต้น ดังนี้ ๑) SEA เป็นเครื่องมือหรือกระบวนการวิเคราะห์เชิงระบบที่นำประเด็นความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจและสังคม มาประกอบการพิจารณาทางนโยบาย แผน และแผนงาน (PPP) เพื่อกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจ โดยไม่ได้เป็นเงื่อนไขของการอนุมัติ PPP ๒) ผู้พัฒนาระบบ SEA ในระยะแรก คือ คณะอนุกรรมการ SEA ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนายั่งยืน (โดยในระยะต่อไป อาจมีการตั้งคณะอนุกรรมการ SEA ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อดำเนินการต่อไป) และ ๓) ผู้ใช้ คือหน่วยงานเจ้าของแผน/แผนงาน โดยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องนั้นๆ ทั้งนี้ สศช. ควรพิจารณากำหนดอำนาจหน้าที่ด้านการพัฒนา SEA ให้ชัดเจน

๒.๒.๓ ในการพิจารณาขั้นตอนการดำเนินงาน SEA ควรให้ความสำคัญกับ

๑) การกำหนดผู้รับผิดชอบการขึ้นทะเบียนผู้ทำการศึกษา SEA มีได้หลายแนวทาง เช่น ๑) คณะอนุกรรมการ SEA ภายใต้ กพย. ๒) ขยายระบบการขึ้นทะเบียน EIA ๓) เพิ่มหมวดว่าด้วย SEA ใน พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำลังแก้ไข เป็นต้น ทั้งนี้ จำเป็นต้องมีการเพิ่มอำนาจให้กับผู้รับผิดชอบขึ้นทะเบียนด้วย นอกจากนี้ อาจพิจารณา ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทย กระทรวงการคลัง ซึ่งปัจจุบันทำหน้าที่เป็นผู้ขึ้นทะเบียนที่ปรึกษาอยู่แล้ว โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานหรือแนวทางการขึ้นทะเบียนดังกล่าวกับกระทรวงการคลังต่อไป

๒) การบังคับใช้ ในระยะแรก ควรใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี โดยปรับระเบียบฯ ให้สอดคล้องกับหลักการของ SEA ที่มีลักษณะเป็นแผน มีกลไกการขับเคลื่อน และบูรณาการกับแผนของกระทรวงที่เกี่ยวข้องด้วย ส่วนในระยะต่อไป ควรเสนอเป็นกฎหมายเฉพาะ ซึ่งอาจนำประเด็นของ SEA ไปพิจารณาร่วมกันกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่คณะกรรมการกฤษฎีกากำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้ SEA และ EIA ควรผนวกไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน

๒.๓ กระบวนการรับฟังความคิดเห็น (Consultation Process) ของ SEA ต้องถูกกำหนดอยู่ในแนวทางการจัดทำ SEA หรือในคู่มือ SEA รวมทั้งปรากฏอยู่ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ด้วย เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดทำขอบเขตการศึกษา (TOR) ของผู้ทำการศึกษา SEA และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

๓. มติที่ประชุม

เห็นชอบในหลักการของ (ร่าง) ข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ โดยให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปหารือกับคณะทำงานพัฒนาการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ไปปรับปรุงในข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และ (ร่าง) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ. ... เพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์และคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนพิจารณาต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๔.๒ แนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ในระยะต่อไป

๑. ฝ่ายเลขานุการฯ (นางชุลีพร บุญยมาลิก) ได้นำเสนอแนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ในระยะต่อไป เพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑.๑ กระบวนการให้ความเห็นชอบแนวทางการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ได้แก่ คณะทำงานพัฒนาการจัดทำ SEA จัดทำข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และนำเสนอคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เพื่อพิจารณา (ช่วงเดือน ต.ค. - ต้นเดือน ธ.ค. ๖๐) คณะทำงานพัฒนาการจัดทำ SEA ปรับปรุงข้อเสนอฯตามความเห็นของคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (กลางเดือน ธ.ค. ๖๐) คณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อม

ระดับยุทธศาสตร์ นำข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เสนอต่อ กพย. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ (ปลายเดือน ธ.ค. ๖๐)

๑.๒ **กระบวนการเตรียมการ** ได้แก่ คณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือ SEA และคณะทำงานจัดทำคู่มือจัดทำคู่มือการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ช่วงเดือน ม.ค. - ก.พ. ๖๑) คณะทำงานพัฒนาการจัดทำ SEA กำหนดหลักเกณฑ์/คุณสมบัติการขึ้นทะเบียนผู้ทำการศึกษา SEA และแนวทางการจัดทำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ที่มีผลงานประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องด้าน SEA (ช่วงเดือน ม.ค. - ก.พ. ๖๑)

๑.๓ **การบังคับใช้ตามกฎหมาย** ได้แก่ คณะทำงานพัฒนาการจัดทำ SEA จัดทำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดทำ SEA (เดือน พ.ย. - ธ.ค. ๖๐) คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนนำเสนอระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดทำ SEA ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา (กลางเดือน ก.พ. ๖๑) ในระยะต่อไป พิจารณากำหนดกฎหมายเฉพาะ

๑.๔ **การสร้างความรู้ความเข้าใจด้าน SEA** โดยคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ได้แก่ จัดสัมมนาเผยแพร่หลักเกณฑ์และแนวทางการประเมิน SEA ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ช่วงเดือน ม.ค. - ก.พ. ๖๑) จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมทางวิชาการด้าน SEA สำหรับผู้ทำการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ช่วงเดือน ม.ค. - มี.ค. ๖๑) และพัฒนา/ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำ SEA (ช่วงเดือน ม.ค. - ก.ย. ๖๑)

๑.๕ **โครงการนำร่อง SEA** โดยคณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ได้แก่ จัดทำโครงการนำร่องเพื่อจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ช่วงเดือน ม.ค. - มี.ค. ๖๑) นำผลจากโครงการนำร่องมาปรับปรุงหลักเกณฑ์ กระบวนการ วิธีการในการจัดทำ SEA (ช่วงเดือน เม.ย. - มิ.ย. ๖๑)

๑.๖ **การพัฒนากระบวนการติดตามตรวจสอบและประเมินผล** จะเริ่มทำตั้งแต่ เดือน ก.ค. ๖๑ เป็นต้นไป ได้แก่ ระบบการอนุญาตผู้จัดทำรายงาน เพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการติดตามตรวจสอบ เสริมสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามตรวจสอบ พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการติดตามตรวจสอบ

๒. ความเห็นและข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ ได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ในระยะต่อไป ดังนี้

๒.๑ **กระบวนการเตรียมการ การบังคับใช้ตามกฎหมาย และการสร้างความรู้ความเข้าใจด้าน SEA**

๒.๑.๑ **เห็นควรมีการจัดตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์** โดยมีหน้าที่ในการปรับปรุงคู่มือ SEA ที่ได้มีการดำเนินการไว้อยู่แล้ว แล้วนำมาเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณา ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ ทั้งนี้ คู่มือ SEA ควรมี ๒ ระดับ ได้แก่ คู่มือสำหรับการฝึกอบรม และคู่มือสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ ซึ่งระดับนี้จำเป็นต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนเพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๒.๑.๒ **การกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติการขึ้นทะเบียน** แบ่งออกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้
๑) ผู้จัดทำข้อเสนอหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนฯ ที่ประชุมมอบหมายให้คณะทำงานพัฒนาการจัดทำ SEA เป็นผู้ดำเนินการ ๒) ผู้จัดทำรายชื่อผู้ทำการศึกษา SEA ควรกำหนดให้ชัดเจนในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดทำ SEA โดยประธานเสนอให้ สผ. เป็นผู้ดำเนินการ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับ

เรื่องนี้อยู่แล้ว ทั้งนี้ ให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานหารือแนวทางการขึ้นทะเบียนดังกล่าวร่วมกับ กระทรวงการคลังด้วย

๒.๑.๓ ในระยะแรก **ควรมีการจัดตั้งคณะทำงานที่ปรึกษา (Core Team)** เพื่อทำหน้าที่ในการ ให้คำปรึกษาให้กับคณะกรรมการระดับนโยบายต่างๆ เพื่อให้เกิดทิศทางการทำงานที่มีเอกภาพ

๒.๒ โครงการนำร่อง SEA (Pilot Project)

๒.๒.๑ สศช. ได้ประสานกับ ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) และธนาคารโลก (World Bank) ในการจัดทำโครงการนำร่อง SEA เพื่อเป็นกรณีศึกษาตัวอย่าง

๒.๒.๒ ที่ประชุมมีความเห็นเพิ่มเติมว่า อาจจะคัดเลือกในรายสาขา ๑ สาขา และเชิงพื้นที่ ๑ พื้นที่ โดยสำหรับโครงการนำร่องเชิงพื้นที่ เสนอให้พิจารณาโครงการที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในพื้นที่ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าายกรัฐมนตรีให้ความสนใจ ทั้งนี้ ให้ฝ่ายเลขานุการเสนอแผน/แผนงานหรือพื้นที่สำหรับจัดทำโครงการนำร่อง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณาในครั้งต่อไป

๒.๓ การพัฒนาระบบ SEA ในระยะต่อไป

๒.๓.๑ การติดตามตรวจสอบและประเมินผล แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ๑) การติดตาม และตรวจสอบแผน/แผนงาน เพื่อปรับปรุงแผนงานดังกล่าว ดำเนินการโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) การ ติดตามและตรวจสอบ SEA เพื่อปรับปรุงระบบ SEA ภาพรวม ดำเนินการโดยผู้ดูแลและพัฒนาระบบ SEA ซึ่งควรเป็นหน่วยงานกลาง โดยที่ประชุมเสนอว่า ควรอยู่ภายใต้คณะกรรมการ SEA ภายใต้ คณะกรรมการ สศช.

๒.๓.๒ ภายในหลังจากการจัดทำคู่มือ SEA ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และหลักสูตรการ ฝึกอบรม เรื่อง SEA แล้ว **จำเป็นต้องมีการพัฒนา Institutionalize ของ SEA** เพื่อทำหน้าที่ในการพัฒนา ระบบ รับฟังความคิดเห็น ตลอดจนฝึกอบรมด้าน SEA โดยเสนอว่า สศช. ซึ่งปัจจุบันอยู่ในระหว่างการปรับ โครงสร้างองค์กร ควรพิจารณาเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เพื่อให้สะท้อนภารกิจของสำนักงาน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓. มติที่ประชุม

๓.๑ ให้ฝ่ายเลขานุการนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการการประเมิน สิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ไปปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับ ยุทธศาสตร์ โดยประสานหารือร่วมกับคณะทำงานพัฒนาการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นสำคัญ ดังนี้ การขึ้นทะเบียนผู้ทำการศึกษา SEA การจัดทำและนำเสนอ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดทำ SEA การจัดทำโครงการนำร่อง SEA และการพัฒนาระบบ SEA ในระยะต่อไป เพื่อนำเสนอคณะกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และคณะกรรมการเพื่อ การพัฒนาที่ยั่งยืนพิจารณาต่อไป

๓.๒ เห็นควรให้มีการจัดตั้งคณะทำงานจัดทำคู่มือการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ เพื่อ ดำเนินการปรับปรุงคู่มือ SEA ที่ สศช. ได้มีการดำเนินการไว้แล้ว โดยให้นำมาเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

รายการเพื่อการตรวจสอบคุณภาพ SEA (SEA Quality Checklist)

๑. ประธานคณะทำงานพัฒนาการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (รองศาสตราจารย์สุทิน อยู่สุข) ได้สรุปเรื่องการตรวจสอบคุณภาพ SEA ดังนี้

๑.๑ **คุณภาพของกระบวนการจัดทำ SEA** สามารถพิจารณาได้จากการเลือก SEA ทีมที่ดี การเก็บรวบรวมข้อมูล/สารสนเทศที่เหมาะสมได้ทั้งคุณภาพและปริมาณ การใช้เทคนิคในการคาดการณ์ (prediction) ที่มีประสิทธิภาพ การหารือร่วมกัน และรับฟังความคิดเห็นที่ทั่วถึงและสร้างสรรค์ และการบูรณาการ/ประยุกต์ผลที่ได้รับจากการประเมิน SEA เข้ากับแผน/แผนงาน

๑.๒ **รายการเพื่อการตรวจสอบคุณภาพ SEA (SEA Quality Checklist)** ประกอบด้วย วัตถุประสงค์และบริบท กำหนดขอบเขต การกำหนดและพิจารณาทางเลือก ข้อมูล/สารสนเทศพื้นฐาน การคาดการณ์และการประเมินผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมที่มีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นได้ มาตรการต่างๆ ในการลดผลกระทบ รายงาน SEA การหารือร่วมกันและการรับฟังความคิดเห็น การตัดสินใจและสารสนเทศที่ใช้เพื่อการตัดสินใจ และมาตรการติดตามตรวจสอบ

๑.๓ **รายงานการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์** ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ ๑) หลักการและวิธีการที่ใช้เป็นพื้นฐานในการจัดทำ SEA ๒) วัตถุประสงค์โดยทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะของ SEA ๓) การประเมินผลกระทบร้ายแรง ๔) แนวทางที่ได้กำหนดไว้สำหรับการนำไปขยายความ ๕) แผนการติดตามตรวจสอบสถานะภาพของสิ่งแวดล้อมภายหลังจากการนำ PP นั้น ไปสู่การปฏิบัติ ๖) ระเบียบวิธีที่ใช้ในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการจัดทำ SEA ๗) วิธีการที่ใช้ในการตัดสินใจ ๘) บทสรุปที่ได้จาก SEA

(รายละเอียดตามเอกสารแนบ)

๒. มติที่ประชุม

รับทราบ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ ผนวงรายการเพื่อการตรวจสอบคุณภาพ SEA ไว้ใน (ร่าง) ข้อเสนอการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น.

(นางสาวสุภัทรา เชิดชูไชย)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ (สศช.)

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม
ผู้จัดบันทึกรายงาน

(นางชุลีพร บุญยามาลิก)

รักษาการที่ปรึกษานโยบายและแผนงาน (สศช.)

อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
ผู้ตรวจบันทึกรายงาน

(นางเสาวภา หิญาชีระนันท์)

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ (สผ.)

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการร่วม
ผู้จัดบันทึกรายงาน